

Lymfom är cancer i lymfkörtlarna eller annan lymfatisk vävnad. Huvudgrupperna är Hodgkins lymfom och non-Hodgkins lymfom. Hodgkins lymfom, som först beskrevs 1832 av den engelske läkaren Thomas Hodgkin, är den vanligaste formen av lymfom hos ungdomar, medan barn oftare har non-Hodgkins lymfom.

SYMPTOM

Det vanligaste symptomet är hastigt växande oömma lymfkörtlar.

DIAGNOS

Diagnosen ställs först och främst genom att ett prov tas från tumören (biopsi) och sedan studeras, bland annat i mikroskop. Dessutom ingår en rad blodprov och röntgenundersökningar som datortomografi, magnetkamera, PET-scan och ultraljudsundersökning. Benmärgsundersökning görs också.

BEHANDLING

Behandlingen av Hodgkins lymfom har gått framåt. Idag ger man i regel behandling med olika kombinationer av cytostatika. Förr ingick alltid strålning men numera använder man behandlingsprotokoll med mindre strålning. Det betyder att en del barn inte alls behöver strålbehandling.

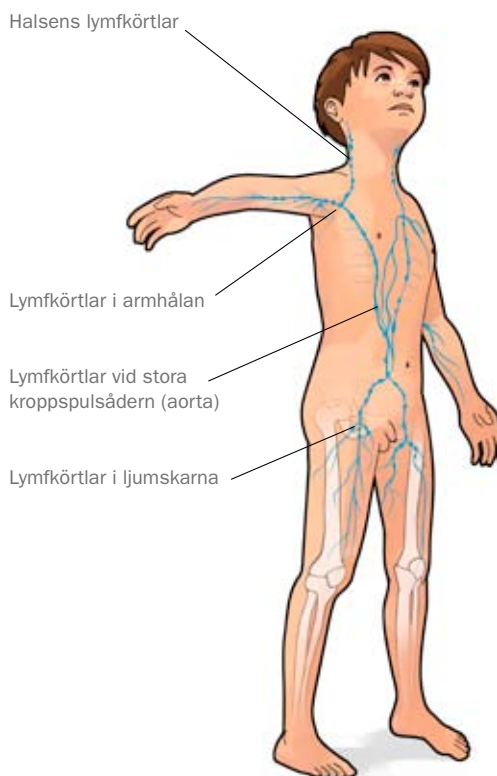
Non-Hodgkins lymfom, vilka de flesta är av snabbväxande typ, brukar behandlas med intensiv cytostatikabehandling.

Den intensiva behandlingen med cytostatika vid non-Hodgkins lymfom har gjort att en del barn stannar i växten under behandlingsperioden. Barnen återhämtar dock detta när behandlingen är slut och växer i kapp. Den slutliga längden påverkas inte.

Cytostatikan kan leda till nedsatt förmåga att få barn hos pojkar som behandlats för Hodgkins lymfom. Hur mycket behandlingen påverkar beror på vilken behandling som ges och i vilken ålder den drabbade är. Nya behandlingsprotokoll används i dag för att minska risken för infertilitet. Även inom detta område har den medicinska tekniken gjort framsteg.

PROGNOS

De allra flesta som behandlas för Hodgkins lymfom blir botade. I stort sett är Hodgkins lymfom

sällsynt hos barn. Mindre än 15 procent av fallen drabbar barn under 14 år. Före 10 års ålder insjuknar pojkar oftare än flickor. Denna skillnad planas dock ut senare och avtar i tonåren. Pojkar har en insjuknandetopp i förpuberteten medan det hos flickor uppstår en topp i sena tonåren. Non-Hodgkins lymfom är den cancersjukdom som har haft den mest förbättrade prognosen de senaste 20 åren. Under 1970-talet överlevde bara 15–20 procent av barnen medan de flesta barn botas i dag. Det beror på den intensivare cytostatikabehandlingen som gör att tumören förmligen smälter bort. Sjukdomen är inte ärftlig. Den som har haft lymfkörtelcancer som barn behöver inte vara orolig för att de eventuella egna barnen ska insjukna eller bli missbildade. Risken är inte större än för andra människor.

Fakta granskad av Karin Mellgren, docent vid Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus, april 2009.